

Kapiya Sën Jon Kevu Muginsën Vu Kerisi-yi-alam

Ğağek Mala-tumsën-yi

1 ¹Ngaa sënë og yö nedo vu nyëmuğinsën. Lob he hanǵo los halë rak malamin. Gehe hetunḡ malamin rak gehe hebë nemamin rak meparah. Ngaa sën he nanér ǵağek rak agi, og yił yi mehö sën tu ǵağek sën nevonǵ behil nado malad-tumsën lo. ²Lob Mehö mala-tumsën-yi sagi tu mehönon rak, betök yam rangah, behe halë yi. Lob he nanér ǵağek yönö sënë rangah, banér vu ham bë nedo mala-tumsën degwata los degwata ving Ama. Rëk tu mehönon rak behe halë yi rak malamin. ³Ngaa sën he halë los hanǵo ggovek lo, sën he nanér rangah vu ham ving, in bë hil nid ga jał hil nabë sën he los Ama luho Nalu Yesu Kerisi nimin negga rak he agi. ⁴Lob he կevu ǵağek sënë yök vu ham in bë hil ahëd nivesa rot gemaggin pin nama.

Hil Ana Jał Ranǵah

⁵Lob ǵağek sën he hanǵo banér rangah vu ham lo, yił nebë sënë: Anutu nesepa loł ngaa rangah-yi mu, gał ngaa malakenu-yi teka su neggëp vu yi rë. ⁶Bë hil nanér nabë, “Alu Anutu nimin negga rak he”, rëk mu hil nesepa loł ngaa malakenu-yi, og hil nehekuung rak, gał hil su nesepa loł ǵağek anon rë. ⁷Gał bë hil medo jał ngaa rangah-yi nabë sën yö nedo rak ngaa rangah-yi vorot lo, og hil nid negga rak hil vewen vewen, lob Anutu Nalu Yesu niköł yö medo neripek hil ngaa nipaya pin ya, gehil nid vesa nerak. ⁸Bë hil nanér nabë, “Sał su nehevonḡ ngaa nipaya rë”, og sagał hil ngo netetuhin ayod meris mu, gał ǵağek anon su nare loł hil ayod rë. ⁹Rëk mu nabë hil nanér hil ngaa nipaya rangah vu yi, og rëk kevoh na, in yi og su nepekwë yi rë. Gał yö nevonǵ ngaa yohvu mu, om rëk jevu ngaa nipaya pin na in hil ayod gehil medo nid vesa. ¹⁰Anutu nér bë hil pin nehevonḡ ngaa nipaya, om nabë hil nanér nabë, “Sał su nehevonḡ ngaa

nipaya ti rë”, og sënë nebë hil nemehoo yi ǵaǵek, benanér yah rak yi bë yi mehö ǵaǵek tetuhinsën, log yi ǵaǵek su neggëp lok hil ayod rë.

Kerisi Og Hil Mehö Sën Neloķ Vu Hil

2 ¹Naluǵ lo, sa nekevu kapiya sënë yök vu ham in bë ham su gwevonḡ ngaa nipaya. Gaǵ nabë mehöti gevonḡ ngaa nipaya, og hil Mehö sën neloķ vu hil menenér hil ǵaǵek lo nedo ving Ama. Mehö sënë og yiķ mehö yohvu Yesu Kerisi. ²Yö diiķ lok yah hil bed in bë kevoх hil ngaa nipaya na begaǵek ahë yes jaǵ in hil. Rëk mu su nevonḡ huk sagi in bë dok vu hil mu rë, gaǵ nevonḡ in bë dok vu alam pin sën denedo yoh vu dob pin agi geving. ³Nabë hil nesepa lok Anutu yi horek, og hil ajaǵ ni nabë hil narak yi ni. ⁴Log nabë mehöti nanér nabë neraķ Anutu ni, rëk mu su nesepa lok Anutu yi horek rë, og yi mehö ǵaǵek kuungsën ala, gak ǵaǵek anon su neggëp lok ayo rë. ⁵⁻⁶Gaǵ nabë mehöti sepa doķ Anutu yi ǵaǵek, og saga tato bë nesepa lok Anutu yi aggata ahēvingsën-yi yönō rot. Log mehöti sën nenér bë luho Anutu denedo revuh ti lo, og gevonḡ ngaa pin noh vu sën Kerisi nevonḡ lo, in mém hil ajaǵ ni nabë luho Anutu denedo lok ti yönō.

Mehöti Sën Ahë Neving Ari Lo Lo, Og Nedо Rak Rangah

⁷O sa mehö lo-e! Horek sën sa կevu vu ham-ë, og su mewis rë, gaǵ yiķ horek muǵeng sën yiķ yök vu ham wirek lo. Horek muǵeng saga yiķ ǵaǵek sën ham ngo nyēdahis lo. ⁸Rëk horek sën sa կevu vu ham agi, og horek mewis. In Kerisi yam nedo dob, lob sepa lok horek sagi beneggëp rangah, log ham nesepa lok ving. In malakenu maya geheng ya, berangah anon to dob beneggëp ya. ⁹Log nabë mehöti nanér nabë nedo rak rangah, rëk mu nelë ari paya, og mehö saga yo nahën nesepa lok ngaa malaķenu-yi. ¹⁰Gaǵ mehöti sën ahë neving ari lo, og nedo rak rangah, om ngaa ti su rëk gevonḡ mebës rë. ¹¹Gaǵ mehöti sën nelë ari paya lo, og nesepa lok ngaa malaķenu-yi. Nesepa lok ngaa malaķenu-yi om neketul lok in aggata niröp, in ngaa malaķenu-yi sënë neggerin mala.

¹² in Anutu kevoх ham ngaa nipaya ya rak Kerisi arë.

¹³ Log ham alam hib, sa nekevu ǵaǵek sënë yök vu ham,
in ham rak Mehö sën yo nedo wirek rot menedo gwēbeng agi
degwa ni.

Gesa nekevu ǵaǵek sagi yök vu ham hur maǵem
sën ham kwesuu Mehö Nipaya Satan ggovek ya lo ving.

¹⁴ Sa nekevu ǵaǵek yök vu ham humahen
in ham rak Amamin vu yaǵek ni nivesa.

Log sa nekevu ǵaǵek sagi yök vu ham alam hib
in ham rak Mehö sën yo nedo vu wirek rot benedo gwēbeng agi
degwa ni.

Gesa nekevu ḡaġek sënë yök vu ham hur maġem,
 in ham hur maġem los nimin wéek,
 lob Anutu yi ḡaġek neggħep loķ ham ayomin
 beham kwesuu Mehö Nipaya Satan ggovek ya.

Hil Su Ahēd Geving Aggata-dob-yi

¹⁵ Ham su ahēmin geving aggata-dob-yi los ngħaa-dob-yi pin. Nabé meħöti ahē geving aggata-dob-yi rot, og su yoh vu bē ahē geving Ama vu yaġek rē. ¹⁶ In hil arak ngħaa-dob-yi pin sagi ni bē ngħaa sën hil navid nevongħin lo, gengħa sën hil malad anon in lo, gengħa sën hil neħaċo hil raķ in lo, og su yam vu hil Amad Anutu rē. Gaġk yō verup raķ aggata-dob-yi. ¹⁷ Rēk mu ngħaa-dob-yi los ngħaa sën hil malad anon in vu dob lo pin, og rēk mala nama na. Gaġk meħöti bē sepa dok Anutu aye, og rēk medo degwata.

Alam Sën Denelē Yesu Paya Lo Deverup

¹⁸ Naluġ lo-e! Gwēbeng og hil verup loķ buk sën dob vonġin govek na lo. Wirek og ham ngó ḡaġek bē meħö sën nevongħin bē dahun Kerisi na lo rēk berup. Lob gwēbeng og alam ngħahi nebē saga detök yam rangħa għgħaż-żebha, om hil arak ni bē buk dus raķ bevongħin govek na. ¹⁹ Alam sën bē dedahun Kerisi na aga, og yiľ sir Kerisi-ji-alam nebē hil. Rēk dekehe sir vēr in hil, om su hil alam sir nirōp rē. Gaġk bē hil alam sir nirōp, og rēk demedo geving hil rot. Rēk ma gedevuu hil ya, om hil arak ni nirōp bē su hil alam sir rē. ²⁰ Rēk mu Kerisi vonġ Anon Vabuung yōk nedo ving ham, om ham pin rak ḡaġek anon ni. ²¹ Sa su nekevu ḡaġek sagi yōk vu ham in bē maķ ham duġin ḡaġek anon rē! Gaġk sa nekevu in ham raķ ḡaġek anon ni vorot geham raķ ni bē ḡaġek anon og su nenér ḡaġek kuungsën ti verup loķ rē. ²² Mehö re ḡaġek kuungsën ala? Gaġk yiľ meħö sën nelah Kerisi vun bē su yi meħö sën Anutu għgooin rak in bē geko hil nah rē lo. Mehö saga og yiľ meħö sën nevongħ in bē dahun Kerisi na lo, lob neruu demi vu Nalu gev u Ama ving. ²³ Mehöti bē geruu demi vu Nalu, og su Ama yi alam yi rē. Gaġk meħöti sën nenér rangħah bē nevongħ ving Nalu lo, og Ama yi alam yi ving.

Anon Vabuung Netahu Hil Loķ ḡaġek Anon

²⁴ ḡaġek sën ham ngó wirek muġin lo, og ham ngó najom ahon. Nabé ham najom ḡaġek sën ham ngó muġin lo ahon, og ham los Ama lu Nalu rēk medo jevuh ti. ²⁵ Lob nér ḡaġek vu hil benare vorot bē rēk gevongħ behil medo malad-tumsen degwata los degwata. ²⁶ Sa nekevu ḡaġek sënë yōk vu ham in bē nanér alam sën vonġin degekuung in ham aga tato vu ham. ²⁷ Rēk mu ham қo Anon Vabuung vu Kerisi ggħovek ya benahēn nedo ving ham. Om ham su nesero meħö ngwē in bē tatekin ḡaġek vu ham rē,

gāk Anon Vabuung yō netatekin ngaa pin vu ham. Lob Anon Vabuung yi gāgæk og gāgæk anon, gāk su gāgæk kuungsën rē, om ham najom gāgæk sën netatekin vu ham lo ahon begwa jāk Kerisi.

²⁸ Yōnon, nalūg lo! Ham n̄go gwa jāk yi rot, lok m̄em vu tamusën sën natök nom rangah lo, og hil bare nid w̄eek los kwad vesa dok buk saga, gāk hil su agöneng in yi. ²⁹ Ham nerāk Kerisi ni bē yi mehö yohvu, om ham jāk sënë ni geving nabē alam sën denevong ngaa yohvu lo, og detu Anutu nalu.

Gw̄ebeng Hil Atu Anutu Nalu Lo

3 ¹ Alam-e! Ham kwamin bo nabē hil Amad Anutu ahē neving hil panḡsën rot, om sën nenér hil bē nalu hil lob sagāk yön̄-Anutu nalu hil. Rēk alam sën denesepa lok aggata-dob-yi lo, og su derak sënë degwa ni rē, in sir duğin Anutu.

² Sa mehö lo-e! Gw̄ebeng sënë hil atu Anutu nalu, rēk hil duğin sën hil rēk nad nabē lo, in Anutu su tatekin menegḡp rangah rē. Gāk hil arak ni bē tamusën, sën Yesu rēk natök nom rangah gökin lo, og hil rēk nad nabē yi, in hil rēk gal̄e anon sōgék. ³ Log alam pin sën denevo kwaj in gāgæk sagi bē anon jāk lo, og yō deneğin sir bedenevongin bē denatu mehönon nijvesa rot nabē sën mehö nivesa Kerisi. ⁴ Gāk alam pin sën denevong ngaa nipaya lo, og denekeyeh horek, in ngaa nipaya og yīk ngaa sën nekeyeh Anutu yi horek. ⁵ Lob ham rak ni bē Yesu og ngaa nipaya ti su negḡp vu yi rē, gāk tȫk yam rangah in bē gēko hil ngaa nipaya nȳevewen v̄er in hil. ⁶ Mehöti sën negga rak yi lo, og su nesepa lok ngaa nipaya rē. Gāk mehöti sën nesepa lok ngaa nipaya yi aggata lo, og hil narāk ni bē su nel̄e Kerisi rē, gesu nerāk Kerisi ni rē.

⁷Oo sa hur mahen lo! Ham gweğin ham in mehöti rēk tetuhin ham. Mehö sën yō nevong ngaa yohvu lo, og yi mehö yohvu nebē sën mehö yohvu Kerisi. ⁸ Satan ko ngaa nipaya rak nȳemuğinsën bemedo nesepa lok, om mehöti sën nesepa lok ngaa nipaya lo, og Satan yi alam yi. Rēk mu Anutu Nalu tȫk yam rangah in bē basap Satan gekevoh yi huk na. ⁹Mehö sën tu Anutu nalu lo, og su nesepa lok ngaa nipaya rē. Gāk Anutu vonḡ beni nebē yi, om su yoh vu bē sepa dok ngaa nipaya rē, in tu Anutu nalu. ¹⁰Nabē hil nehevongin bē ajak Anutu nalu lo nij, gajak Satan nalu lo nij, og hil ajak nij nabē sënë: Alam sën su denevong ngaa nivesa rē lo, og su Anutu-yi-alam sir rē. Log alam sën su ahēj neving arij lo rē lo, og su Anutu nalu sir ving rē.

Aggata Sōgék Sën Hil Ahēd Geving Arid Lo Lo Nebē Sënë

¹¹ Ham n̄go gāgæk sënë vu nȳedahis beyam bē: Hil ahēd geving hil vewen vewen. ¹² Hil su gevong ngaa nabē Kain. In Satan yi mehö yi, om sën sis ari mediik. Sis ari mediik degwa rak va? Degwa nebē yi mehö nesepa lok aggata nipaya, gari nesepa lok aggata niröpsen-yi.

¹³ Arig lo! Nabë alam sën denesepa lok aggata-dob-yi lo sënë degelë ham paya, og ham su gwelék mejanga nemamin in ngaa saga. ¹⁴ Hil ahëd neving arid lo, om hil arak ni rak sënë bë: Hil hevuu sën hil nadiik na verök yi lo ya, gatök yam sën hil medo malad-tumsën degwata lo. Gaç mehöti sën su ahë neving ari lo rë lo, og yö nahën nedo lok diiksën. ¹⁵ Mehöti sën nelë ari paya lo, og sënë nipaya bopata rot nebë sën sis yi mediik. Lob ham rak ni bë alam sën denesis mehönon medenediik lo, og mala-tumsën sën gevong behil medo degwata los degwata lo su neggp vu sir rë. ¹⁶ Yesu diik lok yah hil bed in bë dok vu hil, lob hil arak ahëvingsën anon degwa ni rak sënë. Om yiç hil geving. Hil dahun hil badoç vu arid lo nabë saga, genabë hil nadiik og yiç ggovek. ¹⁷ Rëk mu nabë mehöti yi ngaa dob sënë neggp, lob lë gari ti rak vu in ngaa ti, rëk ruu demi vu ari sënë, gesu lok vu yi rak yi ngaa rë, lok nenër bë ahë neving Anutu in va?

¹⁸ Oo sa hurmahanen lo, hil su ahëd geving arid lo jak vengwëngsën los avid meris mu, gaç hil ahëd geving sir yönön begévonç huk madoç vu sir.

Alam Sën Denevong Ving Anutu Lo, Og Su Deneggöneng In Mala Rë

¹⁹ Nabë hil gevong nabë saga, og rëk tato vu hil nabë: Hil nesepa lok gaçek anon yönön, genabë hil ayod neggp nivesa, om hil su rëk agöneng in Anutu mala rë. ²⁰ Gaç nabë hil ayod nanër hil nabë hil nehevong ngaa nipaya, og hil kwad bo nabë Anutu og bopata kesuu hil ayod menerak ngaa pin ni los degwa.

²¹ Sa mehö lo-e! Nabë hil ayod su nanër hil nabë hil nehevong ngaa nipaya rë, og hil su agöneng in Anutu mala. ²² Log ngaa sën hil neketaç in vu yi lo, og nevong vu hil. In hil nesepa lok yi horek behil nehevong ngaa yoh vu sën ahë neving lo.

²³ Log yi horek nebë sënë: Hil gevong geving Nalu arë nabë yiç yi Yesu Kerisi, gehil ahëd geving hil vewen vewen nabë sën nér vu hil vorot lo.

²⁴ Nabë mehöti sepa dok Anutu yi horek, og luho Anutu detu timu gAnutu nedo lok yi. Lob Anon Vabuung sën Anutu vonç vu hil lo tato vu hil behil narak ni bë Anutu nedo lok hil ayod.

Anutu Yi Anon Vabuung Ga, Memö Lo

4 ¹Oo sa mehö lo! Alam-gaçek-kuungsën ngahisekë denedo yoh vu nyég vu dob. Nebë saga, om ham su gwevong geving mehönon pin sën denenér bë Anon Vabuung nedo lok sir lo. Gaç ham seggi ngaa sën nedo lok sir lo pin mejak ni rë nabë Anon Vabuung sën neyam vu Anutu lo yönön ma ma. ²Log ham yoh vu bë jak ni nabë Anutu yi Anon Vabuung nedo lok mehöti og rëk nabë sënë: Alam pin sën denanér nabë Yesu Kerisi tu mehönon rak meyam dob lo og Anutu yi Anon Vabuung nedo lok sir. ³Gaç alam pin sën su denenér nebë agi rë lo, og ngaa sën

nedo lok sir lo su Yam vu Anutu rē. Gāk Yam vu mehō sēn von̄gin bē dahun Kerisi na, beham n̄go bengō wirek bē rēk nam lo. Lob gwēbeng Yam ggovek ya benedo dob.

⁴Oo sa hurmahen lo! Anutu yi n̄gaa ham, lob ham dahun alam-ǵaǵek-kuungsēn lo ggovek ya. In Anon Vabuung sēn nedo lok ham aga kesuu Memō Nipaya sēn nedo lok alam vu dob agi. ⁵Alam-ǵaǵek-kuungsēn sēn aga, og denesepa lok aggata-dob-yi. Lob hir ǵaǵek pin og yīk denenér n̄gaa-dob-yi mu, lob alam sēn denesepa lok aggata-dob-yi lo denebē nengaj vu ayej. ⁶Gāk hilek Anutu yi n̄gaa hil. Om mehōti sēn nerāk Anutu ni lo, og nebē nenga vu hil ǵaǵek. Gāk mehōti sēn su Anutu yi mehō yi rē lo, og su nebē nenga vu hil ayed rē. Yīk hil n̄go rēk ajak Anon Vabuung ǵaǵek-anon-yi ni, gajāk memō ǵaǵek-kuungsēn-yi ni jāk n̄gaa nabē sēnē.

Ahēvingsēn Degwa Soǵek Anutu

⁷Oo sa mehō lo! Hil pasang ahēd geving hil vewen vewen. In sēn hil ahēd geving alam lo, og degwa vu Anutu. Om mehō sēn nesepa lok aggata-ahēvingsēn-yi lo, og Anutu nalu yi benerāk Anutu ni yön̄on. ⁸Gāk mehō sēn su ahē neving ari lo rē lo, og yīk duğin Anutu, in ahēvingsēn degwasekē Anutu. ⁹Anutu yīk nalu perurek timu nedo, lob von̄g lūk Yam dob in bē dōk vu hil behil medo malad-tumsēn jāk yi. Lob sēnē tato vu hil bē Anutu ahē neving hil. ¹⁰Ahēvingsēn degwa nebē sēnē: Anutu su ahē neving hil in hil ahēd neving yi muğin rē. Gāk yo ahē neving hil muğin bevon̄g Nalu lūk Yam dob in bē natu seriveng dōk nah hil bed, bekevoh hil n̄gaa nipaya na.

¹¹Oo sa mehō lo! N̄gaa sēnē tato vu hil bē Anutu ahē neving hil pan̄gsēn rot, om yīk hil ǵevong nabē saga behil n̄go ahēd geving hil vewen vewen. ¹²Mehōti su mala rak Anutu rē. Rēk mu nabē hil ahēd geving hil vewen vewen, og Anutu rēk medo dōk hil ayod, lob mēm hil rēk ahēd geving hil niröp rot nabē sēn Anutu ahē neving hil lo. ¹³Vo yo yi Anon Vabuung vu hil, lob hil narāk ni rak sēnē bē hil los Anutu atu timu, genedo lok hil ayod. ¹⁴He halē rak malamin bē Ama von̄g Nalu lūk Yam dob in bē gēko alam vu dob nah vu yi, om sēn he naner̄ ǵaǵek sēnē ran̄gah. ¹⁵Nabē mehōti naner̄ ran̄gah nabē Yesu sēnēk Anutu Nalu, og Anutu nedo lok mehō saga, geluho mehō saga detu timu.

¹⁶Lob hil arak ni benehevong ving bē Anutu ahē neving hil. Ahēvingsēn degwasekē Anutu, log mehōti sēn nesepa lok aggata-ahēvingsēn-yi lo, og luho Anutu detu timu gAnutu nedo lok ayo. ¹⁷Nabē hil medo dob sēnē beǵevong n̄gaa nabē Kerisi, og hil arak ni bē hil nesepa lok aggata-ahēvingsēn-yi niröp rot. Om hil su rēk ağöneng in buk bōpata sēn nȳevewen-yi lo rē. ¹⁸Nabē hil ahēd geving yön̄on, og hil su rēk ağöneng rē. Yōnon, nabē hil sepa dōk aggata-ahēvingsēn-yi niröp rot, og saga rēk juuk ggönengsēn na. Ggönengsēn

degwa nebë mehönon kwaj nevo bë rëk denatök jak hir ngaa nipaya nyëvewen. Om nabë mehöti nahën neggöneng, og hil naraq ni bë su nesepa lok aggata-ahëvingsën-yi niröp rot rë. ¹⁹Ahëvingsën neggp vu hil in degwa raq sën Anutu yö ahë ving hil muigin lo. ²⁰Nabë mehöti nanér nabë ahë neving Anutu, lok hil halë bë nelë ari paya, og mehö saga yö kuung rak. In lë ari rak mala rëk su ahë neving yi rë, om su yoh vu bë rëk ahë geving Anutu sën su lë rak mala rë lo. ²¹In hil haço horek sënë vu Kerisi bë: Mehöti sën ahë neving Anutu lo, og yiķ ahë geving ari lo geving nabë saga.

Alam Sën Denevong Ving Lo, Og Denedahun Ngaa-dob-yi Ya

5 ¹Alam sën denevong ving Yesu bë yi mehö sën Anutu ggooin rak in bë gecko hil nah lo, og alam saga detu Anutu nalu. Log alam sën ahëj neving Anutu lo, og ahëj neving nalu lo pin ving. ²Om nabë hil ahëd geving Anutu besepa dok yi horek, og saga tato vu hil bë hil ahëd neving Anutu nalu lo ving. ³Bë hil ahëd neving Anutu, og hil rëk sepa dok yi horek, lob yi horek su rëk maggin vu hil rë. ⁴In alam pin sën denetu Anutu nalu lo, og denevuu ngaa-dob-yi ya. Log sën yiķ hil ayod neya timu vu Kerisi lo og vong behil hevuu ngaa-dob-yi ya gehil nare nidwëek. ⁵Mehö nebë tena nevuu aggata-dob-yi ya genare niwëek-a? Gaķ yiķ mehö sën nevong ving Yesu bë Anutu Nalu lo.

Anutu Nér Nalu Yi Ģaġek Rangah

⁶Yiķ Yesu Kerisi sënë sën Yam los bël-ripeksën-yi lo, geyam in bë keseh kök jak kelepeko*. Su bël mu tatekin yi rangah rë, gaķ bël los kök detatekin yi rangah loq ti. Lob Anon Vabuung tatekin ġaġek rak Kerisi ving, in Anon Vabuung og mehö ġaġek-anon-yi. ⁷Sir löö sënë denetatekin yi rangah; ⁸Anon Vabuung, gebel, gekök, lob yiķ lööhoho denenér ġaġek neggp ti. ⁹Hil nehangō ġaġek sën mehönon denenér vu hil lo benehevong ving, rëk mu ġaġek sën Anutu nenér lo kesuu ġaġek sën mehönon denenér agi. Lob ġaġek sën Anutu nér agi, og yiķ ġaġek sën netatekin Nalu rangah lo. ¹⁰Mehöti sën ayo neya timu vu Anutu Nalu lo, og raq ni loq ayo bë ġaġek sën Anutu nér agi og yönö. Gaķ mehöti sën su ayo neya timu vu Anutu rë lo, og sagak nenér bë Anutu mehö ġaġek-kuungsën. In su nevong ving Anutu Nalu yi ġaġek anon sën Anutu yö tatekin rangah lo rë. ¹¹Ġaġek anon sën Anutu nér agi nebë: Anutu vo mala-tumsën degwata los degwata vu hil, degwa rak Nalu. ¹²Mehöti sën yö negga rak Anutu Nalu rot lo, og mala-tumsën neggp vu yi. Gaķ mehöti sën nedo ading in Anutu Nalu lo, og mala-tumsën sënë su neggp vu yi rë.

Hil Ajak Ni Nabë Hil Rëk Medo Malad-tumsën Degwata

¹³Sa ķevu ġaġek sënë yök vu ham, in bë ham sën ham nevong ving Anutu Nalu arë lo jaķ ni borot nabë ham ko mala-tumsën degwata los

degwata yön vu ham ggovek ya. ¹⁴Bë hil ketağ ngaa ti vu Anutu, og hil su ağöneng in yi, in hil naraḳ ni vorot bë: Nabë hil ketağ noh vu sën kwa nevo lo, og rëk gebë nenga vu hil. ¹⁵Yönon, hil arak ni vorot bë nebë nenga vu hil in ngaa pin sën hil neketağ vu yi in lo, om hil ajał sënë ni geving nabë vong ngaa sën hil ketağ in vu yi lo vu hil ggovek ya. ¹⁶Bë mehöti lë gari vong ngaa nipaya ti, rëk mu ngaa nipaya sënë su yoh vu bë gevong bari sënë na mala nama dok Nyëg Nipaya rë, og najom jak vu Anutu in yi, lob Anutu rëk gevong bemedo mala-tumsën. Yık senér alam sën denevong ngaa nipaya sën su yoh vu bë gevong bemalaj nama dok Nyëg Nipaya rë lo. Gał ngaa nipaya sën rëk gevong bemehönon malaj nama dok Nyëg Nipaya lo, og sa su nér raķ saga bë ham kwetağ in rë. ¹⁷Ngaa pin sën su neyoh vu rë lo, og sagak ngaa nipaya pin. Rëk ngaa nipaya vahi og su nevong bemehönon malaj nema verök yi lok Nyëg Nipaya rë. ¹⁸Hil arak ni bë alam pin sën detu Anutu nalu lo, og su denesepa loķ ngaa nipaya rë. Gał Anutu Nalu nemalain sir nivesa, om Satan su yoh vu bë gebë nema jak sir rë. ¹⁹Hil naraḳ ni bë hil atu Anutu nalu lo, gał Satan tu mehönon sën denesepa loķ aggata-dob-yi lo pin alaj. ²⁰Hil arak ni bë Anutu Nalu yam ggovek ya, lob tatekin hil kwad in bë hil ajał Anutu soğek ni rot. Lob hil los Anutu soğek atu timu, in hil los Nalu Yesu Kerisi atu timu ggovek ya. In Nalu og yık yi Anutu soğek, bemala-tumsën degwa neggëp degwata los degwata vu yi.

²¹Oo sa hurmahanen lo! Ham gweigin ham vu anutu-kuungsën.